

Besedo Sloveni je prvi zapisal Ptolemaj iz Aleksandrije

Slovenec pomeni slovit

Poreklo imena Sloveni se lepo razbere iz knjige *Kraljestvo starih Slovenov*. Napisal jo je Dubrovčan, mljetski opat Mavro Orbini. Prvič je izšla leta 1601. Vatikan jo je takoj uvrstil v svoj spisek prepovedanih knjig; preveč natančno in jasno dokazuje prevlado starih Slovenov, ki so v drugi polovici prvega tisočletja zasedli naše kraje. Iz knjige povzemamo razlago porekla in imena Sloveni.

Preden spregovorim o drugih sicer že izumrlih ljudstvih, ki so prav tako pripadali temu istemu slovenskemu ljudstvu, se mi zdi nujno, da se posvetim razlagam porekla imena Sloveni ali Slovini, ki niti ni tako zelo staro. Prvi, ki ga navaja, kot se strinjajo mnogi avtorji, je bil Prokopij iz Cezareje, ki je pred letom 1070 opisal vojno cesarja Justinijana z Goti. Pa tudi Jordanes Alan, ki je bil skoraj Prokopijev sodobnik, ko zapiše ime Sloveni, jasno namigne, da je to v njegovem času novo ime, čeprav je Biondo sto let pred propadom rimskega cesarstva napisal svojo *Zgodovino*, v kateri opisuje dogajanje v času sto let pred vlado Honorija in Arkadija in v kateri omenja Slovene. Vendar sam verjamem, da je ime Sloveni prvi zapisal Ptolemaj iz Aleksandrije, ki je na svoj osmi se-

Zaradi pogostih in slavnih zmag si je pogumno slovensko ljudstvo nadelo ime, ki izhaja iz besede slava.

znam uvrstil Slovene, vendar jih je skvarjeno imenoval Sulani, umestil pa jih je v evropsko Sarmatijo zraven Fincev, ki so prav tako bili slovenskega rodu, kot sta trdila Abraham Ortell v svoji *Sinonimiji* in Philipp Melanchthon. Pietro Marcello te Slovene v *Poreklu Barbarov* imenuje Silani in pove, da so to ljudstva, ki jih sicer Italijani imenujejo *Schiavoni*.

Sloven iz Ilirije (iz knjige »Kraljestvo starih Slovenov«)

IZKRIVLJANJE IMENA

V preteklosti so ime Sloveni namreč hudo izkrivili, ko so ga zapisali na neštete načine. Grki, ki niso razumeli pomena imena Sloveni ali Slovini, so ga izkrivili v *Sclavini*, Italijani pa v *Sclavi*. In ta napaka se je po tistem zavlekla v nekatera dela Prokopija, Jordanesa in Bionda. Zdi se mi, da izvira od Italijanov; ti si namreč vselej prizadevajo govoriti čim bolj melodično. Upira se jim trdi govor in zato pogosto raje izgovorijo I kot L in rečejo *fiato* namesto *flatum* in *piacere* namesto *placere*. Tako je bilo tudi s *Slavo*, ki je postala *Siavo*. Ker ni zanje skorajda nobene razlike, če izgovorijo *Siavo* ali *Sciavo*, ali pri tem vrinejo Č in izgovorijo *Ščavo*, se je morda zgodilo, da so zaradi svoje nespretnosti z jezikom hoteli govoriti ali pisati latinski in so namesto *Slavo* zapisali *Sclavo*. Pri tem tudi ni težko verjeti, da se je to zgodilo zaradi nenaklonjenosti Italijanov, še zlasti tistih z obal Jadranskega morja, ker so jih v preteklosti Sloveni strašno trpinčili in pripeljali skoraj do izumrtja.

Jan Dubravski meni, da so jih poimenovali Sloveni ali Slovini po besedi *slôvo*, kar pri Sarmatih pomeni 'beseda', to pa zato, ker so bila sarmatska ljudstva zelo raztresena po velikanskih prostranstvih, ven-

dar so vsa govorila isti jezik in so skoraj enako izgovarjala skoraj povsem enake besede, pa so jih zato začeli vse skupaj imenovati Slovini. To potrjuje tudi Martin Kromer, ko pove, da se Sloveni imenujejo po besedi *slôvo* in da to ime želi povedati, da so resnicoljubni, zanesljivi in neomahljivi pri izpolnjevanju dane besede ali obljube. In res še dandanes pri Poljaki in Čehi obsojajo vsako neizpolnitev zadane besede, tako da ljudje iz dobrih družin raje trpijo vse mogoče nadloge in celo raje umrejo, kot da ne bi izpolnili svoje obljube, to pa še toliko bolj, ker maščevanje za takšno krivico predvideva ne samo tepež z roko, temveč tudi z orožjem.

No, pustimo zdaj ob strani navedene razlage imena Sloveni, saj verjamem, da ne izvira iz nobene druge besede kot prav iz *slave* in da zato Sloven ali Slovenec v resnici pomeni 'slaven' ali 'slovit'. Zaradi pogostih in slavnih zmag nad sovražniki namreč, o katerih pričajo nešteta osvojena kraljestva in dežele, si je to pogumno slovensko ljudstvo nadelo ime, ki izhaja iz besede *slava* in s katero se končujejo imena plemičev in velikašev, na primer Stanislav, Venceslav, Ladislav, Dobroslav, Radoslav in Boleslav. To potrjujejo številni avtorji, med katerimi je tudi Reiner Reineck, ki v svoji knjigi o Henetih pove, da so stare Slovene poimenovali po besedi *slava*, ker so se ti želeli odlikovati med preostalimi ljudstvi. Reinerju sledi Jeremija Rus, ki je leta 1227 napisal *Ruski leto-*

Knjiga je na voljo na Misteriji.si

pis in pri opisovanju nekega boja na ruski meji leta 1118 zapiše: »V času, ko so Rusijo mučili notranji spori, se je na naših mejah pojavil Krunoslav z mogočno vojsko Slovencev, ki so se zgrabili z našimi in v boju zmagali. Kljub temu sta tedaj padla tudi Krunoslav in eden od njegovih sinov in so ju pokopali pri trdnjavi Vojha. To ljudstvo je večkrat opustošilo naše meje in je izkazalo veliko okrutnost, čeprav smo pravzaprav tako mi kakor oni eno in isto ljudstvo.«

POGUMNI STAROSLOVENC

Kakor sam verjamem, in pri tem se opiram na starodavna izročila naših prednikov, se imenujejo Sloveni zaradi njihovih številnih zmag in slavnih podvigov. Menih Aimon in Johannes Aventinus soglašata z Jeremijo, saj jih ne imenujejo samo slavni, temveč tudi nadvse spoštovano in najmo-

gočnejše med vsemi ljudstvi v Germaniji. Tudi beneški pisec Bernardo Giustiniani odkrito priznava, da so si to slavno ime Sloveni prislužili z orožjem, saj v svoji *Zgodovini Benetk* zapiše: »Tedaj je pogumno staroslovensko ljudstvo prvič prodrlo v Istro in vse do vrat Benetk. To slavno ime si je to ljudstvo, ki je bilo sicer skitskega porekla, v času svojih vpadov in vpadov drugih ljudstev v rimsko cesarstvo pridobilo z orožjem.«

To pogumno ljudstvo je torej treba imenovati zgolj in izključno z njenim slovenskim imenom, kakor so tudi naredili in dokazali številni učeni možje, med njimi duhovnik Helmsold, opat Arnold, Johannes Werner, Sigismund Herberstein, Georgij Cedren, Jan Herburt, Aleksander Gwagnin, Roberto Guaino, Johannes Leunclavius, Gerbert Genebrande, David Hitreus in Ugo Filvonio. Vsi ti jih namreč v svojih knjigah imenujejo zgolj in samo Sloveni. To se nam sicer lahko zdi novost, vendar je slava, pridobljena z orožjem in s krvjo, za Slovence nekaj naravnega in podedovanega. Slavo so si pridobili v Aziji, Evropi in Afriki, in to kot Vandali, Burgundijci, Goti, Ostrogoti, Vizigoti, Gepidi, Geti, Alani, Verli ali Herulci, Avari, Skiri, Hiri, Melanklenci, Bastarnijci, Pevki, Dačani, Švedi, Normani, Feni ali Finci, Ukrijci ali Unkranci, Markomani, Kvadi, Tračani in Iliri, vsi pa so pripadali istemu staroslovenskemu ljudstvu in so govorili isti jezik.

Peter Amalietti ✪